

[Stein.]

forsvare den Tvangsordning, som nu indføres overfor Landets Pengeinstitutter, i første Række overfor Sparekasserne.

Naar man nu opholder sig ved dette, at hvis man havde været indstillet derpaa, kunde der være naaet en frivillig Ordning, maa jeg derom sige, at jeg var ved første Behandling naiv nok til at tro, at naar der ved den Lejlighed blev givet Udtryk for Villie til Forhandling, laa der ogsaa en op rigtig Forhandlingsvillie bag. Jeg er blevet skuffet i dette, og jeg maa sige, at for et Medlem, der ikke i længere Tid har haft sin Gang i disse hellige Haller, har disse Oplevelser været paa en Gang belærende og desillusionerende.

Den ærede Ordfører (Stensballe) vilde paastaa, at der ikke havde været nogen Mulighed for at naa til en frivillig Ordning. Det er min faste Overbevisning, at der var de største Muligheder for at naa til en frivillig Ordning, hvis man, som skrevet staaer, havde været indstillet derpaa. Den ærede Ordfører henholdt sig til, at Banker og Sparekasser var gaaet fra hinanden uden at kunne enes, og at man derfor ikke havde henvendt sig til Handelsministeren; derom forelaa der en skriftlig Meddelelse til Udvalgets Formand. Ja, men der var en Sætning, som den ærede Ordfører sprang over, idet der i denne Henvendelse til Udvalgets Formand stod, at man ikke havde været i Stand til at enes om et fælles Forslag, der havde Udsigt til at vinde Tilslutning i det ærede Landstingsudvalg „som Følge af de under Forhandlingerne faldne Udtalelser“. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette. Jeg vil kun gentage, at havde der været, hvad skal jeg sige, en tilstrækkelig Villie, et tilstrækkeligt Initiativ til at ville naa til en frivillig Ordning, saa kunde en frivillig Ordning være naaet.

Handelsministeren (Hauge): Jeg skal endnu gøre et Par Bemærkninger i Anledning af det, som det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Stein) har fremført. Det ærede Medlem sagde som Svar paa min Udtalelse om, at Renten her i Landet som ogsaa i andre Lande faktisk dikteres, i hvert Fald i vidt Omfang, af Nationalbanken, at der var den Forskel, at naar Nationalbanken fastsatte Renten, skete det i Kontakt med de faktiske Forhold. Ja, det skulde i hvert Fald gerne være Tilfældet, og det er vel ogsaa i Almindelighed Tilfældet. Jeg erindrer nu imidlertid, at der Gang paa Gang har været hævdet, at Nationalbanken holdt en forkert Diskonto.

Jeg kan huske adskillige Tilfælde, i hvilke man fra mere end en Side har kritiseret, at Nationalbankens Diskonto ikke svarede til de faktiske Forhold; og da det er menneskeligt at tage fejl, er det jo ikke saa uforstaaeligt, at der, selv om man havde hele 5 Nationalbankdirektører paa det paagældende Tidspunkt, kunde fejles paa et Omraade som dette. Men det er heller ikke saaledes, at den foreslaaede Rentenedsættelse ikke er i Kontakt med de faktiske Forhold, tværtimod, denne Rentenedsættelse er dikteret Regeringen og Rigsdagen af de faktiske Forhold. Hvis vi ikke havde haft den Erhvervskrise at kæmpe imod, som vi har, vilde vi ikke vedtage en Lov som den, her er Tale om. Det er de slette økonomiske Tilstande, der hersker i store Dele af vort Erhvervsliv, der har trykket Regeringen Pennen i Haanden. Vi har taget Sagen op til Drøftelse og er kommet til Erkendelse af, at de faktiske Forhold ligger saaledes, at Renten her i Landet er for høj i Forhold til den Gældsbyrde, der hviler paa de paagældende Erhverv. Det er et Faktum, man ikke kommer udenom.

Overfor det Problem, der her melder sig, kan man stille sig paa to Maader. Man kan løse det, i hvert Fald delvis, ved at sætte Renten ned, ved at give de paagældende Skyldnere en bedre Stilling gennem en mindre Rentebyrde, eller man kan lade Tingene gaa deres skæve Gang, om jeg maa bruge det Udtryk, og saa vil Resultatet blive, at en Mængde Mennesker kommer til at gaa fra Hus og Hjem, baade de, der har en vis mindre Skyld, og de, der slet ingen Skyld har i de paagældende Forhold. De, der har laant Penge ud, vil saa tabe ikke blot en Del af deres Kapital, men i mange Tilfælde hele Kapitalen. Vi staaer, som jeg allerede gentagne Gange har sagt, overfor enten at maatte gaa ind for en Sænkning af Rentebyrden eller at maatte se paa, at Kapitalen decimeres, eller hvad man vil sige. Det bliver nødvendigt at gøre et Indgreb i selve Gældsforholdet, de paagældende kan nemlig ikke betale. Det kan ske paa mange Maader, det skal jeg ikke komme ind paa her, men det er det, vi staaer overfor. Det er de faktiske Forhold, der begrunder dette Lovforslag om en Nedsættelse af Renten, et Forslag, der naturligvis — det fremgaar af selve det ringe Omfang, Forslaget har — kun kan være en Begyndelse.

Nu sagde det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Stein), at vi havde ikke længer en selvstændig Nationalbank, det var Staten, der styrede Banken. Ja, der findes